

פרשת השבוע על פי אור החיים הקדוש

פרשת תזריע

לע"נ הורי ר' אליהו בן בת שבע ז"ל

עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מציינו שנקראת אשה בדברי הנביאים דכתיב (ישעיה נד ה) כי בועליך עושיך, וכתיב (שם פסוק ו) ואשת נעורים, וכתיב (הושע כא) וארשתוך לי וגו', (ישעיה נ א) איזה ספר כריתות וגו', ועליה אומר הכתוב אשה כי תזריע פירוש הזרעת מצות ומעשים טובים, על דרך אומרו (הושע יב) זרעו לכם לצדקה, וילדה זכר, פירוש תהיה הולדתה זכר:

לאה אירן בת טאוס ז"ל

ורבותינו ז"ל (דברי ר א) אמרו וז"ל למה התינוק נימול לשמונה ימים, שקנה ה' רחמים עליו להמתין לו עד שיהיה בו כחו, וכשם שרחמיו של הקדוש ברוך הוא על האדם, כך רחמיו על הבהמה שנאמר ומיום השמיני והלאה ירצה עכ"ל, וצריך לדעת מי גילה סוד זה כי בשמונה ימים יהיה בו כח לא פחות ולא יותר:

ונראה כי כח האמור בדבריהם הוא מה שאמר בזה (ח"ג צא): שהוא כדי שיעבור עליו שבת, ותגיעהו נפש החיונית הנשפעת בעולם כיום השבת כידוע ואז יהיה בן קיימא, והוא שאמרו רז"ל כח החיוני, ותמצא שאמרו רבותינו ז"ל (כ"ד ט"ו) שקודם שבא שבת היה העולם רופף ורועד כיון שבא שבת נתחזק ונח עד כאן, והוא מה שאמרו כדי שיהיה בו כח:

עוד ירצה באומרו וכיום בתוספת וא"ו, להסמיך מילה למצות נדה שמלפניה, לומר, כי זה תלוי בזה, שאם ישמור מצות נדה, יוסף לזכות עשות מצות מילה:

טובה זו בכחית זכר, אבל הגאולה העתידה לצד שעל כל פנים תהיה באמצעות זכות ישראל, לו יהיה שלא יהיו ראויים, אף על פי כן באמצעות אורך הגלות ועסק התורה דכתיב (דברים לא כא) לא תשכח מפי זרעו, על כל פנים תהיה הגאולה בכחית זכר ועמדה לנצח:

ואמרו כי יהיה בעור בשרו, מודיע הכתוב שאין טומאת צרעת באיש הישראלי אלא בעור בשרו ולא בפנים, כי העכו"ם כחית נפשם עצמה היא כחית הצרעת ומינם, וכונש ישראל בפגעו כם לצד החטא אשר יחטא, ירשום מראה צרעת בעור בשרו, ודוקא בעורו ולא בכשרו ואין צורך לומר בפנימיותו.

ונראה לתת טעם לסמיכת וכיום השמיני עם מה שלפניו, שבא לתת טעם לעכבת המילה עד יום השמיני, ולא צוה למול ביומו, כמו שמצינו במקנת כסף, לזה כתב אחר אומרו וטמאה שכעת ימים וכיום השמיני וגו', לומר כי לטעם זה הוא שעכב המילה, והיא על דרך אומרו ז"ל (נדה לא): כדי שלא יהיו כל העולם שמחים ואביז ואמו עצבים:

פרשת מצורע

ואמר שבעה כנגד שבעה הדרגות הטומאה אשר יטמאו בהם בית ישראל, כי הם שבעה כידוע, והן הנה הרמזים בטומאת מת וטומאת נדה, דכתיב (יחזקאל לו יז) כטומאת הנדה וגו', ובה וטהרו, ואז ושלח את הצפור החיה, כאומרו בספר הזוהר בפרשת כלק (ריכ): וז"ל ומה היא מערתא יסגא חד עופא וברבא עלאה דישלוט בכל עלמא וליה אתיהיב מלכותא וכי עד כאן, ומצינו שאמרו ז"ל (טובה נב) ששני משיחי ישראל הם, משיח בן אפרים, ומשיח בן דוד, ובתמילה יתגלה משיח בן אפרים וימות, ואחר כך יתגלה משיח בן דוד, וכנגד שני אלו אמר ולקח למטה שתי צפרים חיות טהורות, כל אלו הכינויים הם מעלות הקדושה כידוע ליודעי דעת:

האדמה, שהוא כלי חרס, והכוונה בזה לצד שנשארו ככלי חרס שעומד לשבירה, לצד גרעון התורה המתחסת למים חיים, על סיכת מים חיים, שאין בישראל תורה, ועל זה תשחט הצפור האחת, גם באמצעות דבר זה ילבוש ה' בגדי נקם היפך מדותיו הרחמים ויעשה כלה לגוים המרדעים, וממוצא דבר אתה יודע שאם יהיה בהם תורה לא ימות הצדיק:

ותמצא שכתב האר"י ז"ל (עץ חיים שער העמידה פ"ט ד"ה תשכון) שצריך לכוין כתפלה הקבועה להתפלל על זה הצדיק שלא ימות, פירוש כי באמצעות התפלה יתרבה זכותו ויעמוד חי וטבול גזירת מות ממנו, ואמר את הצפור החיה שהוא משיח בן דוד, יקח אותה הקב"ה ויצרף עמו זכות האבות, ויצרף נקמת הצדיק שנהרג, והוא אומרו יקח אותה ואת עץ וגו' וטבל אותם בדם הצפור השחוטת, ויתגברו הרחמים מזכות האבות וממשיח הנהרג ויתכפרו כל הדרגות הטומאות ומניעות דביקות ישראל, והוא מה שרמו הכתוב כאן באומרו והזה על המטה, פירוש ענין כפרה כי למען זכות האבות ולמען אשכול הנהרג הוא כופר ויכפר על בני ישראל:

ואמר שבעה כנגד שבעה הדרגות הטומאה אשר יטמאו בהם בית ישראל, כי הם שבעה כידוע, והן הנה הרמזים בטומאת מת וטומאת נדה, דכתיב (יחזקאל לו יז) כטומאת הנדה וגו', ובה וטהרו, ואז ושלח את הצפור החיה, כאומרו בספר הזוהר בפרשת כלק (ריכ): וז"ל ומה היא מערתא יסגא חד עופא וברבא עלאה דישלוט בכל עלמא וליה יתייב מלכותא כו', והוא אומרו על פני השדה שהוא עולם הזה שתהיה שולטת בכל העולם, ואז וכבס המטהר שהם ישראל את בגדיו, הם בגדים הצואים שהיו מלוכשים בנשמתו, כדרך אומרו (זכריה ג ו) הסירו הבגדים הצואים, וגילת את כל שערו שהם כחית צמחי החומר העכור, ורחץ במים היא התורה" בה יטהר מחשבותיו, ואחר יבא אל המחנה זה מחנה שכניה, ירושלים היורדת בנויה מלמעלה:

ואמר וישב מחוץ לאהל, כי לא יקרבו להזדווג לשכינה עד שישכור שבעה נקיים, לחשש טומאה, וכיום השביעי יהיו ראויים לקבלת הארת הקדושה, כיוצא בזה תמצא שאמר ביחזקאל (מג נו) שבעת ימים יכפרו את המזבח וטהרו אותו, נמצאת אומר שני טהרות, טהרה הראשונה הרחקת הטומאה, והב' היא הקרבת הקדושה:

עוד ירמוז הכתוב על כנסת ישראל, אשר מציינו שנקראת אשה בדברי הנביאים דכתיב (ישעיה נד ה) כי בועליך עושיך, וכתיב (שם פסוק ו) ואשת נעורים, וכתיב (הושע כא) וארשתוך לי וגו', (ישעיה נ א) איזה ספר כריתות וגו', ועליה אומר הכתוב אשה כי תזריע פירוש הזרעת מצות ומעשים טובים, על דרך אומרו (הושע יב) זרעו לכם לצדקה, וילדה זכר, פירוש תהיה הולדתה זכר:
פירוש דע כי כחית הזכר היא כחית עליונה מבחינת הנקבה, והתורה מיחסת בחינות העליונות בכחית הזכר, והודיע הכתוב כי אם כנסת ישראל תזריע, ודאי שתוליד הדרגות עליונות, והוא מאמרם ז"ל (סנהדרין צ"ג) עוצם הפלגת הפלאות אשר יפליא ה' בכיאת הגואל, אם ישראל יזכו על ידי מעשיהם הכשרים, ויכוין להכדיל בין הגאולה העתידה לגאולה שעברה של מצרים, שהיו ישראל ערום וקועריה, גם אמר הכתוב (דברים ד לד) גוי מקרב גוי, ואותה גאולה תכליתה לא עמד, כי נחרב הבית וגלו, והיה מה שהיה, ואין י' (ס"א י"ב) כ'
5 וצוה הכהן ולקח למטה שתי צפרים חיות טהורות הם שני משיחים, ונקראו צפור כי כן יתכנו נשמות העליונות כידוע, ועוד מצינו שיתכנה הגואל לצפור, וזה לך לשון הזוהר בפרשת כלק (ריכ): ומה היא מערתא יסגא חד עופא וברבא עלאה דישלוט בכל עלמא וליה אתיהיב מלכותא וכי עד כאן, ומצינו שאמרו ז"ל (טובה נב) ששני משיחי ישראל הם, משיח בן אפרים, ומשיח בן דוד, ובתמילה יתגלה משיח בן אפרים וימות, ואחר כך יתגלה משיח בן דוד, וכנגד שני אלו אמר ולקח למטה שתי צפרים חיות טהורות, כל אלו הכינויים הם מעלות הקדושה כידוע ליודעי דעת:
6 ואמרו ועץ ארז ושני תולעת ואזוב. רמו לזכות שלשת אבות, עץ ארז הוא אברהם שהוא האדם הגדול בענקים, ושני תולעת יעקב, על דרך אומרו (ישעיה מא יד) אל תיראי תולעת יעקב, ואזוב הוא יצחק שהוא כחית הגבורה, שצריך צירוף זכות שלשתן:
7 ואמר ושחט כאן רמו להריגת משיח בן אפרים במאמרו יתברך, אל כלי חרס על מים חיים, פירוש בשביל כפרת העם פדיון נפשם, וכינה אותם כלי חרס, על דרך (בראשית כ ז) ויצר ה' את האדם עפר מן

העמידה פ"ט ד"ה תשכון) שצריך לכוין כתפלה הקבועה להתפלל על זה הצדיק שלא ימות, פירוש כי באמצעות התפלה יתרבה זכותו ויעמוד חי וטבול גזירת מות ממנו, ואמר את הצפור החיה שהוא משיח בן דוד, יקח אותה הקב"ה ויצרף עמו זכות האבות, ויצרף נקמת הצדיק שנהרג, והוא אומרו יקח אותה ואת עץ וגו' וטבל אותם בדם הצפור השחוטת, ויתגברו הרחמים מזכות האבות וממשיח הנהרג ויתכפרו כל הדרגות הטומאות ומניעות דביקות ישראל, והוא מה שרמו הכתוב כאן באומרו והזה על המטה, פירוש ענין כפרה כי למען זכות האבות ולמען אשכול הנהרג הוא כופר ויכפר על בני ישראל:

ז' וז"ל שם, במלת וכסא דוד עבדך, הזהיר לנו מורי זלה"ה מאד, כיום אחת שהלכנו על ציון שמעיה ואבטליון, בהתפללו שם, והכפיל שם לנו, לומר שנכור בכל תפלה ותפלה לכוין במלת דוד עבדך שיחיה משיח בן יוסף, שלא ימות על ידי ארמילוס, וכן מצאתי בזה (ח"א בהשמות דף ב') דיכתי רחמי עליו ולא ימות. (סגולת משה).

ל' (ס"א י"ב) כ'